

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Hogyedvára 2 korona 50 fillér. Félévre 6 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
hová a kéntralek emzandók

Hirdetéseket és nyilttérli közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

A birói panasz.

A politikai kulimásról és egyebekről.

Két kérdést intézett hozzám a főispán hivatalos szócsöve akkor, hogy az apasági keresetet a »birói panasz« kihez tartozandósága dolgában a közvéleményhez benyújtottam.

A két kérdést a hivatalos szócsövegnek az a vegtelenül megtisztelő elismerése vezeti be, hogy ő szereti a szellemességet, bámulni tudja egy cikkben az írásművészet tökéletességét, de — feltéve, hogy megvan a cikkben — már mint az apasági keresetben — a szellemesség, az írásművészet tökéletessége: mit ér az, ha a legfontosabb kelleke az újságírásnak, a soha szem elől nem téveszthető igazság nincs benne. Stílusgyakorlatnál és lokális szellemkedésnél többet pedig — úgymond a hivatalos — sem most, sem később nem tudunk felhozni — védelmünkre.

Hát tisztázzuk kissé az eszméket. *Védekezni* eszméjében se volt soha ebben a kérdésben. Szigorúan arra szorítottam mindvégig, arra fogok szorítani ezután is, ebben a befejező cikkben, hogy rámutassak: miben *ferdített*, miben állított akár tudatosnak ár becsapás révén *valótlanosságokat* a híres-nevezetes birói panasz benyújtott négy magyar törvényhozó. Amint hogy a hivatalos szócsövegnek két famózus kérdésével szemben sem *védekezem*, hanem arra szorítokozom csupán, hogy rámutassak: milyen jól megtanulta elméletben a főispáni hivatalos az *igazságról* szóló újságírói kiskatét, de milyen kevésbé élezenkáté tanítása szerint jó-maga a *gyakorlatban*.

Az első kérdés az: *Igaz-e az*, hogy Kelemen Béla főispán, főispánkodásának egész ideje alatt — a rendelkezésre álló minden eszközzel arra törekedett, hogy a békét a vármegyében fentartsa és hogy ez érdekében legkevésbé érintkezett a saját párthiveivel, a negyvennyolcasokkal, de állandóan igyekezett a társadalmi érintkezést fentartani a letűnt szabadelvű rendszer hiveivel, akik a megyében vezető szerepet vittek.

Hogy felelhessek rá — kitérés nélkül — a kérdést kétféle kell osztanom. Elsőnek azt teszem: igaz-e

hogy Kelemen Béla egész főispán-sága alatt minden rendelkezésre álló eszközzel a megye békéjének fentartására törekedett?

Sajnálom: a kérdésre határozott *nem*-mel kell felelnem és én nem csak állítok, de bizonyítok is.

Kelemen Bélának, mint főispánnak rendkívül könnyű feladata lett volna a békefenntartás. Senki az ő cirkulusait itt, ebben a vármegyében, mióta főispán, — nem keresztelte, senki ellene vagy működése ellen soha hangot nem emelt, kivéve talán a megyeszékhely kérdésének egy alkalommal történt előtérbe toulásakor.

Hogy soha ellene semmi keserűség senki lelkéhez ne férközzék; csupán az lett volna ehhez szükséges, hogy féket vessen a politikai gyűlölködés elé, hogy megzabolázza a körülötte szertelenkedő, talán lelkében is tomboló gyűlölködő szenvedelmeket.

Ezt nem tette. Közvetlenül főispánkodása kezdetén azzal kezdte működését, hogy — amit egyetlen hazafáradó szabadelvűpárti főispán-elődje sem cselekedett soha — személyesen nyúlt bele az albizottságok alakításának ügyébe és — sógor-ság-komasság, kortesjutalom fejében — a maga embereit hozta be — öt-hat benső hívével való titkos megállapodás alapján a fontos bizottságokba, pusztán politikai hajtsza kedviért és nem a megyei adminisztráció javítása érdekében szorítva ki ezekből évek hosszú során bent volt és olyan becsületesen lekiismeretesen működött tagokat, akikről előttem maga elismerte, hogy igen is méltók és érdemeket ezen albizottsági tagságra.

Erdemes egyéneknek pusztán politikai hajtszából való illetően brutalizálása — ismerjék be, nem alkalmas eszköze a béke megszilárdításának. Az a béke, amelyet *igy* csinálnak, ha tényleg sikerül megcsinálni, voltaképpen nem béke, hanem a *közélet halála*.

Hogy most: a december 21-ki megyei tisztújítás után *mi módon* igyekezett Kelemen Béla főispán közéleti békét csinálni a megyében: erről most nem beszélék, bár igen épületes dolgokat tudnék elmondani, ha a diszkreció még nem kötne.

Arról, hogy a megye belb-

kéje fel volna igazán a dűlvá, voltaképpen beszélni nem is lehet. Mert így felállítva, ez a tétel nem is igaz. Feldűlvá itt azoknak a lelki békéje van, akik azt hitték, hogy hatalomhoz jutván, itt a maguk gyűlölködésével mindeneken keresztülgázolhatnak és akik keservesen kénytelenek tapasztalni, hogy az emberek ebben a megyében nem — birkák, akiket ők — mint pásztorok — az *írás* szavai szerint — botjuk alatt számlálhatnának.

A másik részére a kérdésnek, hogy a főispán mennyit érintkezett a 48-as hiveivel, többet-e vagy kevesebbet, mint a volt szabadelvűekkel, — tiszta lélekkel — nem felelhetek semmit. Nem vagyok detektív, rendőri felügyelet alatt sem tartom a főispánt és így biz én nem tudom: kik mikor érintkeznek. Azt azonban tudom, hogy társas érintkezése nálunk arra szorított, hogy érintkezett az alispánnal, Fekete Mártonnal, Rikán, Szathmáry Edével és Futó Zoltánnal, talán gyakrabban s hogy olykor — ittlétekor — 1—1 rövid órára, bár nagyrítván ellátogatott a kaszinóba. Hogy mennyit volt együtt Szarka Mihálylyal, Röck Ivánnal, Korpa Pállal, Faragó Antallal és más párthiveivel: semmi közünk hozzá. Ez tisztán az ő személyes ügye, melybe beleavatkozni: ildomtalan és volna.

A másik kérdés az: igaz-e, hogy az alispán a főispánnak a békefenntartására irányuló makacs törekvését azzal viszonzta, hogy a legelső alkalommal mely erre kínálkozott, december 21-én a tisztújítások megszegté a köztük létrejött megállapodást: kibuktatta Herglózt és kibuktatta a fontos bizottságokból a nemzeti kormányt támogató és az országos koalícióval együtt érző bizottsági tagokat?

Sajnos — már t. i. nem reám, — hanem az újságírói kiskatét fent írott parancsolatjára nézve — de ki kell jelentenem, hogy ez bizony *nem igaz*.

Az alispán nem buktatta ki Herglózt a főtisztviselői bizottságból, sőt egész erejével azon volt, hogy a többséget ettől a gondolatától eltérítse, úgy, ahogy ez iránt különben a szentesi 56 megyebizottsági taglapunkban nyilatkozott is. Az alispán nem szegté meg a közte és a főispán közt volt megállapodásokat, sőt ezt cselekedni nem is állott módjában.

Megállapodások kizárólag kétjük közt egyáltalán nem is voltak. A bizalmas értekezleten résztvettek: Röck Iván, Szarka Mihály, Szathmáry Ede, Futó Zoltán, a főispán és az alispán. Az ezen értekezleten a bizottságokba történt jelöléseket csupán a főispán jegyezte fel magának és a jelenvoltak részéről kapott azzal a felhatalmazással vitte azokat a följegyzéseket magával Szegebre, hogy — még átnezi és ha szükségét látja, személyi változtatásokat eszközöl rajtuk. Attól kezdve aztán ezeket a listákat, amelyek alapján a híveknek a megyegyűlésen, a bizottságok választása rendjén szavazniuk kellett volna, többé sem az alispán, sem Futó Zoltán, sem Szathmáry Ede nem látták. A megállapodások betartásának kivételét tehát maga a főispán a megyegyűlésen meg sem kísérelvé, senkinek nem volt alkalma azokat megszegni vagy betartani.

Ha, amiket itt erről írtam — nem így igazak, vároma meghazudtoltatásomat attól, aki a kérdéses megállapodásoknak értelmi szerzője volt: magától a főispántól, akit tanuságtételre hívoim fel a magam igazam mellett. Ha képes meghazudolni: elmegyek Kanosszába.

Sem szélemeskedve, sem tagadva, sem kicsinyes fufanfiban mesterkedve, — ime ezeket felelem a főispáni hivatalos szócsóerősen határozotti vádjaira.

Hátra volna még, hogy a bírópánasz rítkó képenek politikai kulimással történt aláfestéséről megemlékezsem.

A közigazgatási bíróság: magas bírói fórum, melyhez — mint ilyenhez — a politikai élet hullámverésének felcsapkodni nem szabad. — Hogy ehhez a bírói fórumhoz, melynek pártatlanságát megőrizni, sőt ellenőrizni mindenkinek, első sorban minden magyar törvényhozónak erkölcsi kötelessége: éppen négy országgyűlési képviselője ennek az általuk agyonboldogítani akart vármegyének csapokdjára a politikai gyűlölködése tájékat és akarja e bíróság ítéletét politikai hangulatok keltésével befolyásolni, ez — jól tudom ugyan — benne van az ő koalíciós rendszerükben, mely a mindazt cselekedési és magasztalja, amit az átkos és hazáruoló (?) szabadelvű rezsim alatt dorongolt; — de hogy ehhez a közéleti erkölcs erős züllése kell: ez tagadhatatlan.

Erre a politikai kulimásra igazán kár volna sok szót vesztegetnem. Többre becsülöm és taksálom a magyar bírói kart, a közigazgatási bíróságot, sémhogy egy pillanatra is feltelegzném róla, hogy ilyen vaskos parasztlagodosának felüljön.

Végeztem.

Befejezhetem azzal, amivel a főispán hivatalos szócsóve

az apasági keresetem ellen indult: megdöbönt és országos feltűnést keltő az a bíróipanasz, de nem leplezetlen őszinteségénél és tényleg felsorolásánál fogva, hanem: mert mindig megdöböntő és feltűnést keltő az, ha négy országgyűlési képviselőnyi valótlanság és ferdités apaságába be hagyja magát ugratni, amennyit ez a bíróipanasz összehalmoz.

Ultramontán népszövetség.

Tudunk különbséget tenni katolicizmus és ultramontanizmus közt. Hitében senkit haborgatni nem akarunk nem is tettük soha. Valljuk, hogy minden polgára e hazának ugy imadja istenét ahogy lelkiismerete sugálja, nevelése irányítja. De az ultramontanizmust ellentétiesnek tartjuk a nemzeti eszmével, veszedelmesnek és üldözendőnek. Ugy lejár és szencsencsétlen uralom feltámasztására irányuló törekvés az, amelylyel a népek régen leszármoltak. Ez a lezármolás tenger vérbé került és tenger áldozatba. Soha többé nem vesszük tehát a nyakunkba igátat. Nem vesszük, mert vele együtt lelkiismeretünk szabadságot is rablga-ba hajjuk és nem vesszük, mert nemzeti törekvéseinket oda nem adjuk olyan nemzetközi uralomnak, amely tudományosan is megalott tévedések imadását követeli tőlünk.

Még Rakovszky Istvánra sem fogunk hallgati, sőt a vasárnap megalakult katolikus népszövetségre sem. Nem hallgatunk, mert nem igaz az, amit ő mondának: hogy Magyarországon bélyeg volna híthő katolikusnak lenni, nem igaz, hogy halalos ellenségek vannak nánk a katolicizmusnak. A katolicizmus Magyarországon nemcsak, hogy üldözésnek nincsen kitéve — mint ahogy Rakovszky István mondja — hanem ellenkezőleg úgy áll a dolog, hogy a koalíciós kormány uralma óta az összes felekezeteket bizonyos ridég tartózkodással kezelik és a katolikusokat előnyben részesítik. Ilyen körülmények közt senkinek, főleg Rakovszky Istvánnak, panaszra nincsen oka. Ezer óta folyó szervezkedésüknek sehol a világon nem termettek meg olyan gyorsan a gyümölcsei, mint a katolikus agitációnak. Ha tehát a vasárnap megalakult katolikus népszövetségnek nincs más célja, mint a katolikusok elleni elmozdítás, akkor bátran elmondható, hogy a népszövetségnek nincsen célja, mert nincsen oka a védekezésre annak, akit nem csak hogy nem bántanak, de a többiek rovására dédelgetnek.

Rakovszky István azonban segít megmagyarázni, hogy itt nem is védekezésről, hanem egyenesen támadásról van és lesz szó. Legalább is nem tudjuk másra magyarázni vasárnap beszédének azt a kitételét, hogy a deklamáló katolicizmusnak vége van, most a tettek kaolizmusak következnek. Miféle tettek azok, amikre Rakovszky István készül? A feljődő természettudományos világnézetet, a nemzeti államok kultúrájának e biztos talapatát fogja lerombolni a népszövetség? Vagy a modern industrializmust fogja megakasztani amelyből minden felvilágosodás előáll, amelylyel együtt megerősödtek a nemzeti államok és amely egyúttal létrehozta a modern munkás mozgalmaikat is? Talán mások üldözését, más hitfék máglyára

hordását, más följogosok kiirtását és más világnézetük sanyargatását? Vagy azt jelen-tí-e végre, hogy a munkásosztály modern küzdelmét, ha kell erőszakosan fogja beterelni az egy akolba és a proletárok fölszabadulási harcának meghamisításával akarja fölépíteni azt a egyház i államot, amelyet a nemzeti államokért folytatott harcok döntöttek romba?

Rakovszky Istvan megmondta és elárulta, hogy ezt, ezt az utolsó akarja. Szervekedni akar a szocializmus törekvései ellen, — magyarázza hallgatóinak és ezzel megmagyarázza, hogy a keresztény-szocializmus szolgalatát jelenti a tettek katolicizmus a. Hogy mi a keresztény-szocializmus azt mindenki tudja, aki figyelmenlme kíséri e mozgalom európai megnyilatkozásait. A nemzeties eszme takarójába bujtatott ultramontanizmus az.

Am végezze el a maga harcait a népszövetség igazi ellenfeleivel, azokkal, akiknek Rakovszky Istvan a harcot megüzente. Bizonyosak vagyunk benne, hogy ki marad alul a harcban. Nem is a mi dolgunk ez, nem is emberek dolga. A gazdasági élet mélyen rejtőző erők fogják ezt eldönteni. De egyhez van köztünk. Ahoz, amiről a felhivataios lapok hallgatnak, amit kiiskasztottak a vasárnapi gyűlésről szóló tudósításokból. A pponyi Albert grófról szólnak, akit a koalíciós fitokba jól beavatott Rakovszky a népszövetség törekvéseinek patrónusaként. apostrofál.

Tudjukkal A pponyi Albert gróf a liberális függetlenségi párt tagja és nem a klerikális néppárté. Annal kevésbé lehet az ultramontan népszövetség lelki vezére. Ha mégis az — és nincsen okunk kételkedni Rakovszky Istvan szavaiban, — akkor azt kérdezzük: mit keres A pponyi Albert gróf a függetlenségi parton, mit keres egy ultramontan egy nemzeti kabinetben és mit abban a miniszteri székekben, amelyben Magyarország minden vallásfelekezeteinek ügyét egyformán spolni kell és a magyar nemzeti kultúrát kell fejleszteni?

Az új vármegye.

Általános érdeklődést keltett az »Egyetértés« című fővárosi lap tarsunk január 5-iki közgazdasági rovatának vezércikke, mely a szocialista sajtónak a vármegyével szemben hangzottott kritikáját és elfoglalt állaspontját ismertette.

Nem mondjuk, hogy a dolog egészen új lett volna, mert hiszen a szocialisták támadásainak rég időtől fogva céltáblája a vármegye, mindazonáltal a cikk sok tanulságot foglalt magában és sok tájékoztatást nyújtott abban az irányban, hogy akik az ugynevezett történelmi alapot meg nem rugtak ki a labuk alól, sőt azon továbbra is megállni akarnak, akik Magyarországot továbbra is magyarnak akarják tudni és megtartani, hogy azok a közlegőly úr renddel szemben minő magatartást tanúsítsanak, mit kívánjanak és mire törekedjenek addig, amíg nem késő.

Közigazgatási reformokra van itt szükség az bizonyos. Ezt követeli a szocialista sajtó is, és ezt kell nekünk is követelnünk, még pedig a lehető legsürgősebben, mindenestire egyidejűleg az általános szavazati jogról szóló javaslat benyújtásával. Hogy a két reform egymással homlokegyenest ellenkező fog, az valószínű, de hiszen éppen arról van szó, hogy a szocialdemokrácia hónapok óta hirdeti a mai rend összes tényezőinek végleges kipuztatását, kiirtását és halálát és ezzel szemben senkitől sem szabad rossz néven venni, ha fejét a szocialista bárd alá hajtani

nem akarván, némi hasznát akarja venni és gondolatokat termel, eszméket, amelyekkel a bus kivégzését és keserű halálát elhárítani igyekszik magáról.

Mielőtt belemennék abba a kérdésbe, hogy mit tartunk fenttarthatónak a varmegyei közigazgatásból, mit kell tehát megőrsíteni és mit kell kitörölnünk belőle, vagy legalább is gyökeresen átalkatni, nem árt, ha először szemébe nézünk az elnyelés fenyegető szocialista rémnek és megállapítjuk, hogy kik azok voltaképpen akik a mai önkormányzati szervezetekre hallik: kitalán, mik ő? hany-n vannak? és mi joguk van ahhoz, hogy az ország jövőnd közigazgatásának az élére ők kivanjanak állni?

A statisztika azt feleli erre a kérdésre, hogy ipari munkás ebben az országban éppen 417 ezer van,

Így lesz ezt a számot az eszünkben tartani. miközben a reformokról beszélünk. Ebben tudniillik, nemcsak a kisipari segémunkások vannak beleszámítva, de a gyári munkásokon kívül benne vannak az összes napzamosok is, tehát egy nagytömeg analabéta, továbbá mindazok az elemek, amelyek nem valják magukat szocialistáknak. A szocialista sajtó ezek leszámításával nem beszélhet másoknak a nevében, mint ama körülbelül 200 ezer munkásában, akik a szakszervezetekben csoportosítva, a szocialdemokrata pártprogramot elfogadják.

Ezeknek a tömegeknek azonban mi köztük vajon a varmegyékhez? Hiszen ezek a városokban laknak tömegesen és az ember a keze ujján megszámlálhatja azokat a gyárakat, amelyek a varmegyei törvényhatóságok területén állanak, a maguk munkásával.

Tegyük föl már most a rájuk nézve legkedvezőbb fordulatot, hogy az, amiért lüznek, csorbítatlanul törvényre válik az általános választói jog révén az ország összes törvényhatósági bizottságiból kibuktatják a mai korruptációs borkabatosokat és azok szolgáit, vajjon mit gondolnak mohóságukban az egész világot megemészteni óhajto lapvezér? cikliró urak, — kik fognak azután Magyarországon közigazgatni? már tudniillik a varmegyékben?

Még a városokban csak el tudjuk magunknak képzélni a dolgot. A szakszervezetek elnökei és titkárai majd beülnek a tanácsba és a hivatalokba, a szakszervezeti tagok pedig a törvényhatósági bizottsági közgyűlést terembe. Átvesszik a közügyek vezetését, a városi javak kezelését és távol legyen tőlünk minden gyanúsítás, vinni fogják az ügyeket a lehető legbecsületesebben és olyan okosan, amint tőlük kitelik.

De mi lesz a megyékben? A városok főfeladates munkásszévér uraknak vidékre való kiközösítése kissé nehezen fog menni. A törvényhatósági tagoknak tudniillik fizetés nem jár, vidéken eliben gyarak nem lévén miből fognának ott megélni a kivезényelt urak? Hiszen nekik ott allandó lakással és egzisztenciával kell bírniok, különben nem lesznek megvalaszthatók.

Vagy azt hiszik talán, hogy ilyen kivезénylésre nem lesz szükség? Hogy a szocialdemokrata part elég erős a megyékben is?

A statisztika csakugyan azt mutatja, hogy a földművelő-munkások száma ebben az országban 1,700,000-re megy. A szocialista sajtó szerint ez mindmégany szocialdemokrata. Mi ugyan úgy tudjuk, hogy a magyar parasztnak a legnagyobb vágya egy-két talpalatnyi föld, a min vasköt építhet magának és mint a maga gazdája tőrhatja a rögtöt és az agyveleje meg ötven vagy százszentend multival sem fogja bevenni a Marx-féle kommunizmus tanait. De tegyük fel, hogy tévedünk, és a magyar parasztn mind a szocialdemokrata pártos szegődven, a választás utáni napokban birtokba veszi a vármegyét. Mi tetszik gondolni, mi történik aztán? Az, hogy ők is úgy fognak boldogulni (tudni, mint a múltvit iparos-csomból alakuló városi közigazgatási tényezők? Szó ninesen róla!

A helyzet képe előreláthatólag a következőképpen fog alakulni:

Először is a túnyomóan nemzetiségi varmegyékben azó sem lesz szocialdemokrata megbízottságról. Ott egyszerűen az fog történni, hogy a megye összes papja, tanító és ügyvédeli bulének a varmegyeházára és csinalnak belőle olah, tót, szerb, és más nemzetiségi vikarizátok. Olyan szűkbélű és terrorisztikus nemzetiségi politika fog folyni, amintől a budapesti lapvezér uraknak halvány fogalmuk sincs és a nemzetiségi köpönyeg alatt a hatalomhoz jutott urak vigan fogjak folytatni, amit eddig is tettek? a parasztbirtokok eladósítását, összevásárlását és új földesurak fölségítésével egy erős nemzetiségi közeposztály teremtését.

A magyar lakosságú megyékben, főléve, hogy szamitasuk nem csak — mondjuk a szocialista part jut túlsulyra és kibuktat minden eddigi urat a birtossági tagságból. Kérdjük, kiket fog ez a part helyettük bevalaszítani? Kiket választanak azok a községek, amelyek eddig egyással egybekapcsolva 2-2 bizottsági tagot küldtek? A földesurak, papot, jegyzőt, orvost nem, mert hiszen azok a régi rend hívei. Marad nekik az értelmesebb gsdaclem és a kisiparos.

Mar most hiszi valaki, hogy egy olyan megbízottság, amelyben ezek lennének többségben, csak egy hónapig is tudna vinni az ügyeket anélkül, hogy a lakosság legéletbevägőbb érdekei a legnagyobb veszedelmnek ki ne tétetnének?

Lelkiismeretes ember ilyen kísérleteknek ki nem teheti a tarsadalmat. Nem az uralkodó osztályok érdeke, az, de sokkal inkább a megélhetésében napi keresetért utalt proletároké, hogy gazdasági rakódottságok be ne álljanak, mar pedig, amint a közigazgatás gépezete megakad, a legelső, ami beköszekszik az, hogy a keresetforrások bedugulnak. Hogy pedig ez mit jelent, azt majd csak akkor értenék meg valójában, akik ma még nem sokat törődnek vele, mikor majd a milliók őket tennék felelőssé a mindennapi kenyértükért.

Mi a szocialista vezetéket sokkal eszebb és óvatosabb politikuskoknak tartjuk, semhogy ilyen állapotok feidérését feltételezőnk rólok. Ők nagyon jól tudják, hogy az az 1,700.000 földművelő munkás, amelynek velük tartására hivatozni szeretnek, mily óriási mértékben analabéta és ezért mennyire nem lehet megbízni a magasabb közigazgatási feladatokkal.

Miert is meg fogják ők érteni szépasserivel azt is, hogy a megyei közigazgatást nem lehet az általános szavazati jog alapjára helyezni, vagy legalább is nem olyan mértékben, mint a képviselőválasztást.

Hogy különben ők maguk is más elveket követnek itt és ott, erre fényes bizonyították a Népszava karcsenyi cikke, amelyben egyik oldalán a közegyenkinti képviselőválasztást követelik, a másik oldalán ellenben felpanasolják, hogy a megyebizottsági tagok választását a mai törvény megfosztja minden jelentőségétől azáltal, hogy ezeket — két-három egybekapcsolt község választja és nem együtt és egyszerre az egész megye, vagy járas. Imre, amiltől a képviselőválasztásoknál a legnagyobb szabadság-biztonaitokot remélik, azt az eljárást a megyebizottsági tagválasztásnál mar is kifogásolják. Így lesz ezt emlékeztetben tartani, mert ilyen ellentmondásokból tünik ki leginkább, hogy a megyei közigazgatás reformját csak kívánják az ellentétben, de annak alapelveiről még nincsenek tisztában. Amiből következik, hogy akik tisztában vannak azsal, hogy mit akarnak, a győzelmet könnyen biztosíthatják maguknak.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. Január 30.

— Közigazgatási bizottság. Csongrád varmegye közigazgatási bizottsága a legközelebbi rendes havi ülését február hó 10-én, délelőtt 10 órakor tartja, a varmegyeház kiáteremében.

— A házszabályrevizió. A politikában nagy széleszéd állt be. A három napos delegációs tárgyalás szüntette be a legutóbbi hetek izgalmas politikai életét. A delegátusok Bécsbe mentek, a többi képviselő pedig jórészt hazautazott. A pártklubok üresek. A házszabályrevizió kérdése tehát szintén vakációt kapott. Mindössze az hírlik felőle, hogy a díszindens képviselőkkel kötött paktum értelmében a pártklub bizottság már a jövő héten összeül, hogy az eddigi összes házszabályreviziói tervekét megbeszélje. Arról is érkezek hírek, hogy a vidék is megmozdul és több helyen népgyűlések fognak tiltakozni a tervezett házszabályrevizió ellen. Így például az hallatszik, hogy Debrecenben érs akció készül és az egybehivandó népgyűlésre meghívják a város országgyűlési képviselőit: T h a l y Kálmán, B a k o n y i Samu drt. és S z a b ó Kálmán is.

— Feljelentés az alispán ellen. V a j d a Ernő, az „Alföldi Ellenék” politikai napilap főszerkesztője és kiadója és az „Alföldi Ellenék” könyvnyomda tulajdonosa közvetlenül a belügyminiszterhez fegyelmi feljelentést tett Cicatrics Lajos dr. alispán ellen, mely feljelentésben a varmegye pénzén, tehát közpénzen üzött büzös részrehajlással vádolja az alispánt, a varmegyei hivatalos lap nyomdai előállításának vállalatba adásánál követelt eljárásból kifolyólag. Lapunk könyvnyomdájáról lévén szó a fegyelmi feljelentésben, jó izlésünk tiltja, hogy az „Alföldi Ellenék” f. évi 19-ik számban vezetó cikk gyánánt egész terjedelmében közzé eme panasszal, annak végleges elintézéséig csak egy szóval is bővebben foglalkozunk. A panasz a belügyminiszternél kétségtelenül jó és részrehajlatlan kezekben van, sem a vizsgálatnál, sem a döntésnek akár hangulatkeltéssel, akár más okból prejudikálni nem akarunk. Egyet azonban ki kell már most jelentenünk. A komonak, melyet akár kutyának, akár embernek dobni szokás kétségkívül legértékesebb, mert legtalálóbb alkatrésze a — velő. Nos hát, kijelentjük már most, hogy a fegyelmi feljelentésnek illetékes fórumai részéről történt jogerős elintézése után a komonak értékes velőjét fel fogjuk találni az — é h e s e k n e k.

— Pályázat füzámvevői állásra. A körös-lízal-marosi ármentesítő társulatnál halálozas folytán üresedésbe jött füzámvevői állásra, f. évi február hó 29-én lejáró határidővel pályázatot hirdet F e k e t e Márton társulati főigazgató. A kellően felszerelt pályázati kérvények — a fent kített határidőig Szentesen, a társulati főigazgatóságnál nyújtandók be. Az állást a tarsulat központi választmánya, választás útján tölti be. A pályázat iránt érdeklődők annak közelebbi feltételeit lapunk mai számának vonatkozó hírdetésében találják meg.

— A katonatisztek fizetésemelőése. A katonatisztek fizetésemelőésének ügye, a magyar kormány soksokori cáfolata dacára, úgy lateszik, mégis csak az idei delegáció elé kerül. Jól informált bécsi körökből jelentik ugyan, hogy a hadügyi vezetőség még mindég nem tett le arról a reményéről, hogy még az idei delegáció által sikerülni fog megszavaztatni a szükséges milliókat. A hadvezetéség főleg arra utal, hogy e kérdés tisztán gazdasági természetű és ezért tárgyalásán minden politikai vonatkozást félre kell tenni. Utal továbbá arra, hogy sok ezer magyar állampolgár érdekérol és a honvédség tisztjeiről

is van szó. Alltólóg már meg van a formu la is, amelynek segítségével megszavaztatni akarják a katonatisztek fizetésemelésére szolgáló milliókat. A koalíciós, nemzetmentő hazafiak tehát még sem emelték hijába a kvótát.

— **Hangverseny.** A református körnek és a református vegyes karnak együttesen rendezett hangversenye csaknem szorongásig megtöltötte vasárnap este haligatószaggal a színháztermet és akik ott voltak, egyértelműen megállapíthatják, hogy a hangverseny minden tekintetben beváltotta a hozzá fűzött várakozásokat. Ugy a református férfikarnak és vegyes karnak J o ó Károly karnagy által dirigált összhangzatos szép éneke, mint a J a k o Etelka kisasszony által, S z o m e r e y Zsigmond diszkret zongorakísérete mellett, a tőle megszokott virtuozitással előadott műdal, a Z s o l d o s Ferencné úraszony által szavalt melodráma és K i s Károly cimbalomművész művészi játéka frenetikus tapstot váltott ki a mind lelkesebb hangulatu közönségnél, mely sokat kacagott B a r o t y István szamosos humorú vig szavaltatán is. És a lelkesedés, a tapssorkon tetőpontját érte el akkor, mikor Szabolcska Mihály, a kiváló költőpap a maga egyszerű, keresetlen közvetlenségével néhány gyönyörű költeményt adta elő, amire vége-hossza nem volt a kihívásnak, mire a kör az ünnepeit költőnek, nyitit színes, nemzetiszínű, feliratos szalag babérokoszorút nyújtott át. Hangverseny után kedélyes táncmulatság volt a hajnali orákig.

— **A vidéki közigazgatás fejlesztése.** A n d r á s s y Gyula gróf belügyminiszter a vidéki közigazgatás intenzív fejlesztésére mérlegható változásokat akar keresztül vinni a közigazgatás terén, aminek első tényeképpen a közegetszűgyű kérdések elintézése került sorra az 1908. évi költségvetésben. A belügyminiszter rendeli a körorvosok szociális helyzetét, tekintet nélkül arra, hogy ez igen nagy mértékben növeik az állam terheit. De nem sokára rákerül a sor a tulajdonképeni közigazgatásra is. Szaporítani fogja egyes vármegyékben a belügyminiszter a főszolgabírói állásokat s egyéb, a közigazgatás könnyítésére szolgáló hasznos intézkedéseket léptet életbe.

— **Katonák gazdasági kiképzése.** A földművelésügyi kormány egy igen udvös és fontos intézkedése, hogy újabban a katonák rendszeres gazdasági oktatását is fölvette munkaprogramjába. D a r a n y i I g n a e földművelésügyi miniszter rendelkezése ilyen gazdasági kiképzésben részesülnek a csikszere-dai honvédszászlój katonái az ottani földműves iskola személyzete részéről, hol három hónapig tartó gazdasági tanfolyamot szerveztek. Időszaki gazdasági irányú előadásokat az iskola személyzete már a múlt évben is tartott, de az eredményes oktatás és siker biztosítása érdekében újabban törték ki elől azt, hogy a katonai gazdasági oktatás rendszeres kurzus keretén belül szerveztessék. A kurzuson különös súlyt fektetnek a gyakorlati irányú kiképzésre, er szolgál a földműves iskola jól felszerelt gazdasága és kertészete. Ehhez később az egyes fontosabb tavaszi és nyári munkálatok végzésekor szemléltető bemutatas járul majd. Az iskola anyaga léleletes az általános és részletes növénytermelés a helyi viszonyokhoz való alkalmazkodással, a kisgazdaságok berendezkedését, az állattenyésztés minden ágát, az egészségés és beteg állatok gondozását, az állategészségügyi törvényes intézkedéseket, a kertészet körében a zöldségtermelést és fatenyésztést és végül a gazdat érdeklő fontosabb törvények kimértetését, az új cselédtörvényt, a mezőrendőri törvénye intézkedéseket, a munkás és cselédszolgó pénztár ügyét. A kurzus végén a katonák rendszeres vizsgát tesznek.

— **Új jurisz-doktor.** K ö v é r Iure varmegyei közigazgatási gyakornok a múlt héten kitűnő sikerrel vizsgázva a kolozsvári

egyetemen, ugyanott f. hó 25-én jurisz-doktorrá avatták.

— **Jöteknység.** Fekete Mártonné Jur e n á k Maria úraszony a városi szegény-menedék házban ápollak között leendő szétosztás végett tizenkét koronát küldött be a menedékház gondnokának. Nemcsen érző szívűnek eme szép megnyilatkozásáért, a szegények nevében is, halas köszönetét fejezi ki ez úton a menedékház gondnoka.

— **A kivándorlás és a házasság.** A kormány statisztikai adatokat gyűjtet a kivándorlásról, hogy megállapíthatók legyenek a kivándorlás okai és hogy mi módon lehetne a munkásságot a magyar földhöz kötni, hogy jobban érezék ehhez a földhöz való tartozandóságukat. Egyik ilyen eszköz volna a házasság megkönnyítése és a korai házasságok lehetővé tétele. Most a belügyminiszter kérdést intéz ez irányban a kivándorlást nyilvántartó hatóságokhoz, hogy milyen hatással volna a házasságok megkönnyítése a kivándorlásra. A statisztikai adatokból kiűnik, hogy a kivándorlók 75 százaléka nőlen. akiket semmi sem köt ehhez a földhöz, míg a családos emberek nehezebben mozdulnak és komolyabb, megfontoltabb módon itthon iparkodnak munkájukat értékesíteni. kétségtelen tehát, hogy a kivándorlás csökkentésére hatással volna a korai házasságok lehetővé tétele és a gazdasági viszonyok olyatén javítása, hogy a házasságkötések jobban megkönynytessenek.

— **Öngyilkosság Csongrádon.** Sz á n t a l Kis István csongrádi lakos f. hó 18 én érkezett laza Szolnokról és masnap délelőt, magára zárva lakása ajtaját, felakasztotta magát. Mire rálatáltak, halott volt. Elétét állítólag azért emésztette el, mert a takarékpénztárban nem akartak neki annyi kölcsönt adni, mennyivel egy régebben vásárolt ingatlan kifeizethetett volna. Végzetes tettének elkövetése előtt este a feleségével beszélgetve, azt kérdezte, — vajjon nem kellene-e koldulni a családjának, ha ő meghalna, — amiért az asszony meg is pirongatta. Hat éves fia, amikor a lőlelet bevitte a házba, kérdezte tőle: minek az, — de kitérő feleletet kapott. A szerencsétlen ember özvegycet és öt arvat hagyott hátra.

— **Felolvasás.** Ma este 5 órakor lesz a tizedik felolvasás a helybeli állami főgymnaziumban. Felolvasó: Dr. Szigeti Gyula tanár — a felolvasás tárgya: Trója; a mese és a valóság.

Meglepi a szülőket.

a SCOTT féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolkorban szenvedő gyermeknek adják. A

feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat és elősegíti fejlődésüket. Ez a rendkívüli hatás valóban csak

ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOT csakis elsőrendű alkatrészeket tartalmaz és az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában fölülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg ember, hanem még a halálközöbén hitt gyermek is könnyen emésztí. IX.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszer végjegyét — a halászt — kérjék figyelembe venni.

— **Gazdabál.** A gazdasági egyesület fiatal gazdatagjainak az egyesületi könyvtár javaranderezt tanámulatsága, melyet február 1-én, tehát vasár szombaján este tartá-

mú a színházteremben, az íranta széles körben előre nyilvánuló érdeklődésből ítélve, a hosszú farsangi évadunk leglátogatottabb mulatsága lesz. A pahlolyokat a bábra előre fölogallják, a figyelmes rendezőség már elkészítette az izléses és díszes tanrendeket, mikkel a hölgyeket kívánja meglepni. Ami pedig a kedélyes feztelen jövedvet illeti; nincsen mulatság, mely e részben a mi gazdabáljainkkal a versenyt kiállaná.

Felolvaszerkesztő: B Á N F A L V I L A J O S .

Kiadótalajdonos „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvízszab. társulat főigazgatójától.

2417 1907.

Pályázati hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvízszabályozó társulatnál elhalalozás folytán megüresedett s évi 2800 korona törzsfizetéssel, 400 korona lakbérrel, a törzsfizetés 50 %-áig emelkedhető s a nyugdíj igénybe is beszámítandó 10%-ötöd éves korpotlékkal, 10 évi szolgálat után fokozatosan emelkedő nyugdíj jogosultsággal rendszerezett társulat i főszámvévői állásra — mely a társulat központi választmánya által választás útján töltetik be — pályázatot hirdetek.

Megjegyzem, hogy a most meg-hirdetett törzsfizetés a társulati közgyűlés 1907. évi 7. számú határozata folytán a folyamatban levő kataszteri pótiliquidáció lebonyolítása után 3200 koronára fog emelteni.

A pályázni kívánók, családi állapotuk és életkorukat feltüntető anyakönyvi kivonattal, — tanálmányaikat igazoló bizonyítványaikkal, — továbbá eddigi alkalmazásukat tanúsító okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeket folyó évi február hó 29-ik napjáig, mint záros határidőig, a társulati főigazgatóságnál, Szentesen adhatják be. Az ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Szentes, 1908. január 24.

3—1

Fekete Márton
kir. tanácsos
főigazgató.

Vidéken,

egy jó forgalmú vegyes kereskedés áruval és berendezéssel együtt, haláleset miatt azonnal eladó.

Cím a kiadó hivatalban. 2—1

Eladó ház.

III. kerület Páva-útca 13. szám (Hungerleider féle) ház szabad kézből eladó. Úgyonott I mosdó tükörrel és egy nagy kerek asztal is eladó. Értekezni lehet Pollátsek Mór beromfi kereskedőnél! Andrássy-útca 6. szám.